

Wymagania edukacyjne kl. IV

Dział programowy	Poziom wymagań			
	konieczny	podstawowy	rozszerzający	dopełniający
I. Ja i moje otoczenie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia czynniki pozytywne i negatywne wpływające na jego samopoczucie w szkole i w domu;</li> <li>wybiera spośród podanych propozycji zasady prawidłowego uczenia się;</li> <li>podaje znaczenie zmysłów w poznawaniu przyrody;</li> <li>podaje podstawowe zasady opieki nad hodowanymi zwierzętami;</li> <li>rozpoznaje niektóre rośliny zawierające substancje trujące dla człowieka.</li> </ul>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>planuje sposoby likwidacji czynników negatywnych wpływające na jego samopoczucie w szkole i w domu;</li> <li>wymienia zasady prawidłowego uczenia się;</li> <li>opisuje prawidłowo urządzone miejsce do nauki;</li> <li>podaje przykłady przyrządów ułatwiających obserwację przyrody;</li> <li>podaje przykłady organizmów hodowanych przez człowieka;</li> <li>podaje zasady postępowania z roślinami zawierającymi substancje trujące dla człowieka.</li> </ul>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia znaczenie odpoczynku, odżywiania i aktywności ruchowej w prawidłowym funkcjonowaniu organizmu;</li> <li>opisuje przykłady zastosowania poszczególnych przyrządów do obserwacji przyrody;</li> <li>rozpoznaje wybrane rośliny spotykane w najbliższym otoczeniu.</li> </ul>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>uzasadnia potrzebę planowania krótko i długoterminowego.</li> </ul>

<b>II. Orientacja w terenie</b>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• obserwuje widomą wędrówkę Słońca w ciągu doby;</li> <li>• wykonuje pomiary taśmą mierniczą;</li> <li>• rozróżnia w terenie i na modelu formy wypukłe i wklęsłe.</li> </ul>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyznacza kierunki na widnokręgu za pomocą kompasu;</li> <li>• posługuje się legendą mapy i planu;</li> <li>• określa wzajemne położenie obiektów w terenie;</li> <li>• posługuje się podziałką liniową do określenia odległości;</li> <li>• orientuje plan i mapę w terenie.</li> </ul>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyznacza kierunki na widnokręgu za pomocą gnomonu;</li> <li>• identyfikuje na planie miejsce obserwacji i obiekty w najbliższym otoczeniu;</li> <li>• określa wzajemne położenie obiektów na planie;</li> <li>• porównuje odległość na mapie z odległością rzeczywistą w terenie;</li> <li>• szacuje odległości w terenie.</li> </ul>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazuje zależności między wysokością Słońca a długością cienia;</li> <li>• identyfikuje obiekty na mapie topograficznej;</li> <li>• określa wzajemne położenie obiektów na mapie topograficznej;</li> <li>• szacuje wysokości w terenie;</li> <li>• wskazuje formy wypukłe i wklęsłe na mapie poziomicowej.</li> </ul>
---------------------------------	---	--	--	--

### III. Obserwacje i doświadczenia źródłem wiedzy przyrodniczej

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• obserwuje wszystkie fazy rozwoju rośliny;</li><li>• obserwuje zjawiska atmosferyczne zachodzące w Polsce;</li><li>• obserwuje stany skupienia wody w swoim otoczeniu;</li><li>• obserwuje proste doświadczenia wykazujące rozszerzalność cieplną ciał stałych;</li><li>• podaje przykłady występowania i wykorzystania rozszerzalności ciał w życiu codziennym;</li><li>• wymienia składniki pogody i podaje przyrządy służące do ich pomiaru;</li><li>• obserwuje pogodę, mierzy temperaturę powietrza;</li><li>• prowadzi kalendarz pogody;</li><li>• opisuje i porównuje cechy pogody w różnych porach roku.</li></ul>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• dokumentuje obserwowane fazy rozwoju rośliny;</li><li>• nazywa zjawiska atmosferyczne zachodzące w Polsce;</li><li>• rozróżnia stany skupienia wody występujące w środowisku przyrodniczym;</li><li>• podaje przykłady ruchu drobin w gazach i cieczach;</li><li>• przeprowadza na podstawie instrukcji doświadczenia wykazujące rozszerzalność cieplną gazów i cieczy;</li><li>• wyjaśnia zasadę działania termometru cieczowego;</li><li>• podaje jednostki pomiaru temperatury i opadów;</li><li>• obserwuje pogodę, mierzy siłę wiatru i określa jego kierunek.</li></ul>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• planuje obserwację rozwoju rośliny;</li><li>• nazywa wszystkie stany skupienia wody;</li><li>• prowadzi badania doświadczalne zjawiska: parowania, skraplania, topnienia i zamarzania (krzepnięcia) wody;</li><li>• posługuje się pojęciem drobina jako najmniejszym elementem budującym materię;</li><li>• przedstawia ruch drobin w gazach i cieczach na modelu lub schematycznym rysunku;</li><li>• wykonuje i opisuje proste doświadczenia wykazujące istnienie powietrza i ciśnienia atmosferycznego;</li><li>• obserwuje pogodę, podaje rodzaje opadów i osadów, stopień zachmurzenia;</li><li>• dostrzega zależności między wysokością Słońca, długością dnia a temperaturą powietrza w ciągu roku.</li></ul>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• planuje działania doświadczalne umożliwiające przechodzenie wody z jednego w inny stan skupienia i prowadzi je;</li><li>• proponuje sposób wykonania modelu drobinowego prezentującego trzy stany skupienia substancji;</li><li>• wskazuje różnice w poszczególnych modelach i podaje cechy budowy materii, które były powodem tych różnic;</li><li>• opisuje skład materii jako zbiór różnego rodzaju drobin tworzących różne substancje i ich mieszaniny;</li><li>• buduje na podstawie instrukcji prosty wiatromierz i wykorzystuje go podczas prowadzenia obserwacji.</li></ul>
---	---	--	---

<b>IV. Składniki krajobrazu i zależności między nimi</b>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia przykładowe czynniki warunkujące życie na lądzie;</li> <li>• obserwuje i nazywa typowe organizmy żyjące na łące, w lesie lub polu uprawnym;</li> <li>• opisuje przystosowania budowy zewnętrznej organizmów lądowych do środowiska życia, przedstawia proste zależności pokarmowe między organizmami lądowymi posługując się schematem;</li> <li>• obserwuje zjawiska zachodzące w cieku wodnym;</li> <li>• obserwuje typowe rośliny i zwierzęta żyjące w jeziorze lub rzece.</li> </ul>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznaje w terenie składniki krajobrazu;</li> <li>• charakteryzuje czynniki warunkujące życie na lądzie;</li> <li>• opisuje przystosowania czynności życiowych organizmów lądowych do środowiska życia;</li> <li>• rozpoznaje i nazywa warstwy lasu;</li> <li>• rozróżnia prawy i lewy brzeg;</li> <li>• wymienia czynniki warunkujące życie w wodzie;</li> <li>• nazywa typowe rośliny i zwierzęta żyjące w jeziorze lub rzece;</li> <li>• przedstawia proste zależności pokarmowe występujące w środowisku wodnym na podstawie schematu;</li> <li>• rozpoznaje i nazywa skały typowe dla miejsca zamieszkania.</li> </ul>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wykazuje zależności między rozpoznanymi składnikami krajobrazu;</li> <li>• wskazuje organizmy samożywne i cudzożywne;</li> <li>• podaje podstawowe różnice w sposobie odżywiania się organizmów samożywnych i cudzożywnych;</li> <li>• charakteryzuje warunki abiotyczne panujące w poszczególnych warstwach lasu;</li> <li>• określa kierunek przepływu wody;</li> <li>• rozróżnia i opisuje rodzaje wód powierzchniowych;</li> <li>• charakteryzuje czynniki warunkujące życie w wodzie;</li> <li>• opisuje przystosowania budowy zewnętrznej roślin i zwierząt do wodnego środowiska życia.</li> </ul>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• szacuje prędkość przepływu wody;</li> <li>• opisuje przystosowania czynności życiowych roślin i zwierząt do wodnego środowiska życia;</li> <li>• opisuje glebę jako zbiór składników ożywionych i nieożywionych;</li> <li>• wyjaśnia znaczenie organizmów glebowych i próchnicy w relacji do żyzności gleby.</li> </ul>
--	--	--	--	--

<b>V. Człowiek i środowisko</b>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• prowadzi proste obserwacje wykazujące zanieczyszczenie najbliższego otoczenia;</li> <li>• podaje przykłady miejsc w najbliższym otoczeniu, w których zaszły korzystne i niekorzystne zmiany pod wpływem działalności człowieka.</li> </ul>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• prowadzi proste doświadczenia wykazujące zanieczyszczenie najbliższego otoczenia;</li> <li>• wyjaśnia wpływ codziennych zachowań na stan środowiska;</li> <li>• proponuje działania sprzyjające środowiskowi przyrodniczemu.</li> </ul>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia przykładowe czynniki warunkujące życie na lądzie;</li> <li>• planuje kolejne kroki działań sprzyjających środowiskowi przyrodniczemu;</li> <li>• wymienia przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu środowiska na zdrowie człowieka.</li> </ul>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• planuje i proponuje sposoby przeprowadzenia akcji zachęcającej do ograniczenia działań niesprzyjających środowisku przyrodniczemu w najbliższym otoczeniu.</li> </ul>
---------------------------------	---	--	--	--